

- העותרים: 1. המוקד לפליטים ולמהגרים
2. האגודה לזכויות האזרח בישראל
3. רופאים לזכויות אדם - ישראל

כולם ע"י עו"ד רחל פרידמן ו/או אסף וייצן
מהמוקד לפליטים ולמהגרים
וכן ע"י עו"ד עודד פלר ואח'
מהאגודה לזכויות האזרח בישראל

שכתובתם להמצאת כתבי בי-דין הינה:
המוקד לפליטים ולמהגרים
רח' נחלת בנימין 75, תל אביב
טל': 03-5608185; טל' נייד: 054-4251631; פקס: 03-6844812
דוא"ל: rachel@hotline.org.il

- נגד -

המשיב: שר הפנים

באמצעות פרקליטות המדינה
מרחוב צלאח-א-דין 29, ירושלים

תגובה מטעם העותרים

בהתאם להחלטת כב' הנשיאה מיום 28.1.2016 מתכבדים העותרים להגיב להודעת העדכון מטעם המשיב. העותרים יבקשו, כי בית המשפט הנכבד ייתן צו על תנאי כאמור בסעד השני שנתבקש בעתירה.

1. בעתירה התבקש בית המשפט הנכבד ליתן צו על תנאי המורה למשיב ליתן טעם כדלקמן:

א. מדוע לא יבטל את החלטתו לדרוש מאנשים ששוחררו ממשמורת מכוח חוק הכניסה לישראל, תשי"ב-1952 (להלן: חוק הכניסה לישראל) או מכוח החוק למניעת הסתננות (עבירות ושיפוט), תשי"ד-1954 (להלן: החוק למניעת הסתננות) להתייצב במשרדי מינהל אכיפה וזרים במתחם נמל התעופה בן-גוריון.

ב. מדוע לא יאפשר למי שמחזיק ברישיון ישיבה לפי סעיף 2(א)(5) לחוק הכניסה לישראל ונדרש להתייצב במתחם נמל התעופה בן-גוריון כאמור, לחדש את רישיון ישיבתו בלשכות רשות האוכלוסין וההגירה, הפרוסות ברחבי הארץ, ולחלופין – בכל לשכות הרשות המיועדות לחידוש רישיונות הישיבה של מבקשי מקלט אריתריאים וסודנים.

2. בעקבות הדיון שהתקיים בעתירה ביום 7.9.2015, ואי הנחת שהביע בית המשפט הנכבד בדיון ובהחלטתו, הודיע המשיב ביום 28.1.2016, כי בשבועות הקרובים יחדל מדרישתו, לפיה יתייצבו המשוחררים בתנאים, בהם עוסקת העתירה, במשרדיו במתחם נתב"ג, וידרוש מהם להתייצב מעתה במשרדיו בתל-אביב או בחדרה, על פי חלוקה שערך ביניהם.
3. העותרים מברכים על השינוי בעמדת המשיב. בניגוד לטענת המשיב, העותרים לא השיגו בעתירה אך על התנאים הפיזיים במתקן נתב"ג – אף לא בעיקר על התנאים – אלא על קיומו של מתקן אחד ויחיד המשמש להתייצבות, שהוא בלתי נגיש ובלתי מתאים למשימה זו. טוב עשה המשיב כשהחליט לחדול מן השימוש במשרדיו בנתב"ג, ובכך בא על פתרונו הסעד הראשון המבוקש בעתירה.
4. לצד זאת, העותרים עומדים על הסעד השני, שהוא לב ליבה של העתירה. העתירה עוסקת במי ששחררו ממשמורת בתנאים, משום שיש קושי שאינו תלוי בהם להרחיקם מישראל. התייצבותם צריכה להיות במקומות ובתנאים שלא יעמידו אותם בסכנה להפר את תנאי השחרור ולהיעצר, ולא יפגעו בכבודם ובזכויותיהם. משום כך, בית המשפט הנכבד התבקש להורות למשיב לאפשר התייצבות בלשכותיו הפרוסות ברחבי הארץ.
5. ברי, כי לו משטרת ישראל היתה מחליטה, שכל מי ששחררו בערובה על ידה או על ידי בית המשפט בהליכים פליליים בכל רחבי הארץ, יתייצבו מעתה בשתי תחנות משטרה ייעודיות – בתל-אביב ובחדרה בלבד, על פי החלטת המשטרה מי יתייצב באיזו מן התחנות – היתה החלטה זו בלתי סבירה באופן קיצוני. ענינם של המשוחררים בתנאים שבהם עוסקת עתירה זו אינו שונה, וההחלטה שיוכלו להתייצב אך ורק בתל-אביב או בחדרה, על פי החלטת המשיב מי יתייצב באיזה משרד מהשניים, אינה סבירה באותו אופן.
6. רבים מן המתייצבים במשרדי המשיב אינם מתגוררים בחדרה, ולהפתעת המשיב – אף לא בתל-אביב. התייצבות במשרדי המשיב וחזרה מהם כרוכה בנסיעות בתחבורה ציבורית ובתשלום עבור נסיעות אלה שיכול להגיע כדי עשרות שקלים חדשים בכל מועד התייצבות. יודגש: **רבים מן המתייצבים אינם רשאים לעבוד בישראל ולהתפרנס**. בית משפט נכבד זה עמד לאחרונה על קשיי הקיום של מי ששחרר ממשמורת בתנאים ונאסר עליו לעבוד (ר' בר"מ 8011/15 **אברהם נ' משרד הפנים רשות האוכלוסין וההגירה** (פסק דין מיום 18.1.2016, פורסם באר"ש) (להלן – עניין **אברהם**)).
7. נדגיש: המשוחררים בתנאים אינם בהכרח מי שחל עליהם "הסדר אי אכיפה", שעוגן בפסק הדין בבג"ץ 6312/10 **קו לעובד נ' הממשלה** (פסק דין מיום 16.1.2011, פורסם באר"ש), אשר מחזיקים ברישיון ישיבה שעליו כתוב "רישיון זמני זה אינו מהווה אישור עבודה", ואולם איסור העסקתם אינו נאכף על פי התחיבות המשיב. מדובר ברבים שמחזיקים בהחלטות שחרור ממשמורת שעליהן הוטבעו רישיונות ישיבה שעל גביהם נכתב: "אינו רשאי לעבוד. יינקטו הליכי אכיפה כנגד העסקה

לא חוקית" (ר', כאמור, עניין **אברהם**). המשיב מזהיר בפרסומיו, כי יינקטו הליכים נגד המעסיקים מי שמחזיקים ברישיונות אלה. ר' הפרסום באתר הממשלתי (מעודכן ליום 3.1.2016):

https://newgov.gov.il/he/departments/policies/haasakat_ovdim_zarim

8. למשיב עשרות לשכות הפזורות בכל רחבי הארץ. המשיב עצמו מעיד על עובדיו באתר האינטרנט של רשות האוכלוסין וההגירה, כי הם כשירים לטפל במשימת הטיפול במתייצבים המשוחררים בתנאים בכל מקום בו יהיו: "צוותי האכיפה פועלים בארבעה מרחבי אכיפה: מרחב צפון, מרחב דרום, מרחב מרכז ומרחב תל-אביב. כלל עובדי המרחב הינם עובדים המוגדרים כעובדים ורסטיליים, נתון המאפשר תמרון פעילות כנגד מעסיקים וכנגד שוהים בלתי חוקיים. כל עובדי המרחב לוקחים חלק פעיל במשימות האכיפה כשבנוסף לפעילות האכיפה מוטלים עליהם גם תפקידי מינהל שונים במרחב." (ר' דו"ח שנתי חוק חופש המידע 2014:

<http://www.piba.gov.il/PublicationAndTender/Documents/FOI2014.pdf>

9. אשר על כן, בית המשפט הנכבד מתבקש ליתן צו על תנאי, ולהורות למשיב ליתן טעם, מדוע לא יאפשר למי שמחזיק ברישיון ישיבה לפי סעיף 2(א)(5) לחוק הכניסה לישראל ונדרש (עד כה) להתייצב במתחם נמל התעופה בן-גוריון כאמור, לחדש את רישיון ישיבתו בלשכות רשות האוכלוסין וההגירה, הפרוסות ברחבי הארץ. העותרים מוותרים על הסעד החלופי שנתבקש, ולפיו, לחלופין, יוכלו המתייצבים לפנות ללשכות הרשות המיועדות לחידוש רישיונות הישיבה של מבקשי מקלט אריתריאים וסודנים. זאת, מן הטעם שהתנאים והשירות בשלוש לשכות ייעודיות אלה מחפירים ומשפילים (ר' מכתבם של העותרים למנכ"ל רשות האוכלוסין וההגירה מיום 4.8.2015: <http://bit.ly/1StBHGg>). הדברים יתבררו בעתירה אחרת, כמובן, ואולם לעת עתה, אין הצדקה לשלוח גם את המשוחררים בתנאים, שבהם עוסקת עתירה זו, ללשכות ייעודיות אלה דווקא.

אשר על כן, יתבקש בית המשפט הנכבד ליתן צו על תנאי כמבוקש בבקשה זו.